

Неколико питања која су се наметнула у овој „гасној кризи“ заслужују додатно разматрање: 1) зашто немамо складиште гаса (мислим у пуној функцији), 2) зашто топлане немају ускладиштен мазут у својим резервоарима, 3) зашто се Београд не греје на пару из термоелектране у Обреновцу.

И није лоше резумети неколико узгредних „цртица“.

Тако рецимо, када нам Мађари у невољи „прискачу у помоћ“ са 1 до 2 милиона кубика гаса дневно, ваља знати да они имају ускладиштеног свог гаса око 3 милијарде кубика (са немачким гасом у њиховим складиштима то је скоро 6 милијарди). То даље значи, када би нам Мађари скупо продали 6 милиона кубика дневно и тако продавали десет дана, што би за хитне потребе било нама довољно, њихове резерве би „пале“ на две милијарде девет стотина четрдесет милиона кубика. За њих је то стратешки потпуно исто што и 3 милијарде. Да ли су они дужни да нам продају? Наравно да нису. Али, да ли је то гест доброг суседа? Наравно да није. Не би они продали ни кубик гаса да нема Мађара баш у Војводини која је најугроженија.

Када Немци „помажу“ са додатних 3 милиона кубика дневно ваља приметити да они уопште нису угрожени чак и када би криза трајала месец дана, а одлуку да нам продају гас доносе тек када се видело да је нормализација односа између Украјине и Русије практично извесна. Другим речима, продаја гаса је просто добар пословни потез за Немце. Шта за потребе Немачке значи „мањак“ од 3 милиона кубика дневно нећу ни објашњавати, да не бих вређао интелигенцију читалаца.

Транспорт мазута у зимском периоду је компликована операција. Лако је мазут утоварити, али када се охлади на температурама испод нуле током транспорта, он не може да се истоварује без загревања. Ту настају следећи проблеми: оштећење цистерни и вагона, утрошак додатне енергије за грејање баржи, вагона и цистерни, и кашњење у реализацији сваке касније испоруке нових количина мазута. Краће речено,

у краткотрајним кризама лако је рећи „све количине су уредно отпремљене“, пошто проблеми настају тек у случају потреба интензивних узастопних испорука.

А зашто ми стварно немамо оспособљено складиште гаса „Банатски Двор“? Одмах да кажем НИС као компанија нема никакав интерес да инвестира у то складиште гаса. Оно је претерано исцрпљено током санкција и рата 1999. године и потребно је да се прво изврши „нулто пуњење“, па тек затим да се складиште количине гаса за комерцијалну употребу. У укупном обиму инвестиција много је исплативије, из угла било које гасне компаније која би пословала на територији Србије, да се гас складишти у Мађарској или Украјини. Према томе, питање складишта гаса је типичан пример инвестиције коју мора обезбедити држава. Енергетска стабилност земље и геополитичка стабилност није и не сме бити ствар компанија која се баве енергетиком (и нигде у развијеном свету то и није њихов посао), већ о томе мора да брине држава. Да сада не говоримо о фантастичном спискавању државних пара кроз корупцију и погрешне инвестиционе одлуке. 'Ајде да се само задржимо на трошењу пара од приватизације.

Новац од приватизације се сме трошити за: 1) плаћање дугова 2) капиталне инвестиције 3) приход који омогућава смањење пореза. Трошење за било коју другу намену је неодговорно расипање пара. Складиште гаса је типичан пример приоритетне инвестиције коју замља треба да реализује на основу прихода од приватизације. И да вас подсетим, исти носиоци наше макроекономске политике су на власти свих 8 година: и када су продаване дуванска индустрија, цементаре и Беопетрол и када су трошене паре од продаје „Мобтела“, тзв. Национални инвестициони план, када је оствариван велики приход од продаје банака, Робних кућа Београд, да наведем само трансакције које су понаособ довољне да подмире изградњу складишта гаса (или су значајно веће од потребних инвестиција за складиште гаса). Да ли ћемо данас, те исте носиоце макроекономске политике Србије у протеклих 8 година, стварно слушати како нам објашњавају (онако модерни, одлучни, стручни, проевропски) да се има преиспитати како то да ми немамо складиште гаса.

Ми господо складиште гаса немамо зато што сте ви неспособни, нестручни и грамзиви.

Мазута у резервоарима топлана нема зато што је искуство претходних година показало да, када НИС нормално испоручи мазут топланама до почетка грејне сезоне, тај мазут не буде плаћен. Политичари, исти они модерни, одлучни, стручни и проевропски, обећају грађанима, пре свега Београда, да ће цена даљинског грејања остати далеко испод економске цене, па да самим тим и даље постоје важни разлози да се гласа за њих који искључиво воде рачуна о брзом уласку у ЕУ, а НИС-у истовремено забране да наплати

Пише: Бранко Павловић
понедељак, 12 јануар 2009 15:56

испоручени мазут топланама. Цену наравно плате грађани који нису на даљинском грејању и код којих љубав према нашој „локомотиви прикључења ЕУ“ није несумњива.

И на крају најзанимљивије. Зашто се Београд као највећи потрошач гаса (сада када Азотара Панчево не ради, а раније други највећи потрошач) не преоријентише на грејање помоћу топле воде из термоелектрана у Обреновцу? Ту воду термоелектране тако загрејану иначе испуштају у Саву.

Зато што су наши – модерни, стручни, одлучни и проевропски - политичари одлучили да Београд мора да пређе на гас како би Србија трошила што више девиза за увоз истог, којих узгред речено нема, зато што је то од великог значаја за њима ипак много драже представнике гасног лобија. У иностранству и код нас. Па су буквално извадили већ положене магистралне цеви које је требало да споје Обреновац са топланом, и продали их буд зашто. Мала дигресија: те цеви су иначе, како прописи налажу, биле положене у бетонске сандуке (П профил и одозго помичан поклопац), дакле нису лежале у земљи, па је додатно интересантно разумети како су оне мање вредне од нових цеви.

Читав пројекат грејања Београда из Обреновца је одавно готов. Он решава сва спорна техничко-технолошка питања. И међународно је оцењен као изузетно добар. Он је еколошки савршен, економски исплатив и потпуно поуздан (не зависи од снабдевача као код гаса).

Ми трошимо огромне паре за грејање на гас у Београду зато што су наши политичари у читавом периоду у протеклих 8 година нестручни, неспособни и грамзиви.

Право питање које нам је криза око испоруке гаса наметнула, а на које за сада нема одговора, је – докле овако?

У Београду, 12.1.2009. год.